

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 596 din 05.08.2020

Dosar nr.: 50/2020

Petiția nr.: 617/30.01.2020

Petentă: Fundația Szekler Monitor – Székely Figyelő Alapítvány

Reclamați: Web Editing Development SRL-editorul publicație online gandul.info(R1), Mediafax S.A. (R2), Pro tv S.R.L(R3)

Obiect: Publicarea unor texte discriminatorii la adresa comunității maghiare pe paginile de Facebook ale reclamaților

I.Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Fundația Szekler Monitor – Székely Figyelő Alapítvány cu sediul în P-ța Libertății, nr. 22, Mun. Gheorghieni, Jud. Harghita

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Web Editing Development SRL(editorul publicație online gandul.info) cu domiciliul procesual ales la „eidner Coman și Fuduli” cu sediul în București, Str. Lt.Av. Marcel Andreescu, Nr. 59, Etaj 3, Sector 1

3. Mediafax S.A. cu sediul în Str. Nicolae Iorga, nr. 5, Sector 1, București

4. Pro tv S.R.L. cu sediul în Str. Pache Protopopescu, nr. 105, Sector 2, București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

5. Posibile comentarii de natură discriminatorie, adresate comunității maghiare din România, prin publicarea unor texte pe paginile de Facebook ale părților reclamate.

III.Procedura de citare

6. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

7. Prin adresa nr.617/10.02.2020 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 887/10.02.2020 au fost citate părțile reclamate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 03.03.2020, ora 10:30.

8. Părțile reclamate au depus puncte de vedere.

9. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentei

10. Petenta ne aduce la cunoștință că în data de 24 ianuarie 2020 au apărut în presă relatări despre faptul că indicatoarele rutiere de la intrările din Lacul Roșu și Gheorgheni au fost deteriorate, respectiv denumirile localităților în limba maghiară au fost acoperite cu vopsea, imagini ce se regăsesc la dosar.

11. Făptuitorul nu a fost identificat de către Inspectoratul de Poliție al Județului Harghita, care a comunicat că efectuează cercetări și de asemenea, a fost deschis un dosar penal pentru distrugere.

12. Petenta susține că știrea privind deschiderea dosarului penal a avut un ecou extrem de puternic în societate, în urma căruia pe paginile de Facebook ale reclamațiilor au apărut nenumărate comentarii negative la adresa comunității maghiare din România.

13. Comentariile existente pe pagina de Facebook a reclamatei R1 au fost: „*da în Ungaria câte plăcuțe cu numele localităților sunt traduse în română? Nu ți convine pleacă în țara ta natală...că aici ești doar un nomad, țara ta e ungaria...Go home bozgore.*” ; „*minunat pt Rom ar fi ca tu și toți ceilalți de etnia voastră ...la bozgorii șovini, veninoși și plini de ură mă refer...nu la cei max 3-4 de mare bun simț care au rămas(...)să vă duceți în țara voastră (a)normală și să ne scutiți, că nu vă regretă nimeni pt nimic.*” ; „*ia-ți auzit vreodată pe ruși lipoveni sau turco-tătari din Dobrogea de autonomie și sunt numeroase aceste etnii în Dobrogea. Le respectăm sărbătorile și obiceiurile, chiar participăm la unele cum ar fi sărbătoarea borșului de pește lipovenesc de la Jurilovca și este minunat. Dar nu îți vorbesc în rusă deși stăpânesc bine limba iar copii în școală învață limba română. Ungurilor li s-au permis multe pentru că au acel partid politic și au cam fost mereu la ciolan și s-au pupat în fund cu toate partidele. De asta au drepturi multe, dar se vor schimba toate astea într-o zi.*” ; „*acesta este comentariul meu referitor la părerea mea despre nația voastră. Din păcate, datorită limbajului vulgar, nu am putut pune cuvintele, decât punctele*” ; „*cine se simte jignit în ungaria cu voi(...)sinistraților*” ; „*bocceluța și marș în ungaria! acolo o să aveți parte de toate drepturile*”; „*suntem în românia și aici vb românește eu de aud vrun ungur vociferând îl bat de se mută în ungaria*”; „*ungurii din România nu sunt unguri, sunt țigani*” ; „*du-te și te aruncă în dunăre tu și toată nația voastră. Trăiți în România nu în Ungaria. Vreți să scrie în ungurește? Atunci mergeți în țara voastră.*”; „*Bravo autorilor*”

14. Comentariile existente pe pagina de Facebook a reclamatei R2 au fost următoarele : „*O să aibă pretenție c a să aibă indicatoare în limba maghiară și în București*”; „*legea trebuie abrogată...nu convine...fuga la țara mama Ungaria...nici membri UDMR care au dublă cetățenie nu au ce căuta în parlamentul NAȚIONAL*” ; „*Unde (...) sunt în bozgorimea voastră indicatoare în limba Română?*” ; „*Condamn ferm înscrierea în altă limbă decât cea română a denumirii unei localități pe teritoriul României. Nu trebuie să existe alte înscrieri subsidiare. Cine se simte ungur prost crescut și fără respect pentru locul în care trăiește să meargă la mama lui în stepă de pe lângă China dar nici măcar asta nu mai au în ei, pur și simplu nu au istorie, au fost sute de ani orice altceva numai o țară nu au fost (...)Pașalâc turcesc au fost cam 100 sub Austria au fost cam restul.. Cine drach a mai văzut venituri mongole cu păr blond... Deci este de admirat și aplaudat gestul, nu trebuie să existe denumire bilingvă în România, excepție localitățile de graniță.*” ; „*mă (.....) pe istoria voastră, atâta timp cât voi ungurii nu respectați ziua noastră națională 1 DECEMBRIE, eu mă (....) pe toată istoria voastră.*”

15. Comentariile existente pe pagina de Facebook a reclamatei R3 au fost următoarele: „bă bozgorule ne ai zăpăcit cu pozele astea, plecați dracu la voi în țară dacă nu vă convinelb noastră. Cn a mai pomenit așa cv? Păi la germani sau la ruși să mergi să vb în ro? Pușcăria te mănâncă” ; „vezi că Gheorgheni e în inima României, nu la granița cu Ungaria. Pe ruta Arad-Oradea aproape toate localitățile au scrisă denumirea și în maghiară și nimeni nu are treabă cu asta. Dar e zonă de frontieră, iar ungurii de aici sunt mai evoluți. În Banat ai localități cu panouri și în limba sârbă, tot în zona de frontieră. Să-mi arăți poze cu indicatoare din Ungaria, care sunt scrise în română sau altă limbă, dar să fie pe lângă Budapesta, nu la graniță.”; nu mai găsesc ungurii drumul înapoi spre Mongolia? sau ce?”; „MULTĂ (...), e corect pe ungurește??? ”; „Foarte bine a făcut indicatoarele trebuie să scrie pe ele în limba română pt că trăim în România nu în Ungaria iar dacă nu le convin să plece în țara lor căci nu i ține nimeni cu forța aici.”; „zici bozgor și tragi apa”; „În România nu se vorbește decât o singură limbă oficial, limba Română. La jug cu ungurimea(...)”

Sușinerile părților reclamate

Sușinerile părții reclamate PRO TV SRL (R3)

16. Partea reclamată susține că nu a întreprins nici un act de discriminare și/sau hărțuire față de comunitatea maghiară din România, sub nicio formă reglementată de Ordonanța Guvernului 137/2000.

17. Cuprinsul materialului părții reclamate nu aduce sub nicio formă în atenția publicului vreo deosebire, excludere, restricție sau preferință pe temei de etnie sau rasă.

18. Reclamata susține că *fapta de instigare la ură pe motive de rasă* invocată de petentă nu poate fi reținută în sarcina sa deoarece reportajul la care se referă nu instigă la nimic și, cu atât mai mult, nu instigă la ura pe motive de rasă.

19. Prin punctul său de vedere, reclamatul solicită Membrilor Colegiului Director al CNCD să se constate că, în cuprinsul reportajului, nu a fost menționată vreo etnie sau rasă și, cu atât mai mult, nu s-a instigat la ura de rasă și nici nu i s-a aplicat reclamantului vreun tratament discriminatoriu.

20. În ceea ce privește „comentariile generate de editorialele publicate” partea reclamată solicită a se constata faptul că petenta, în cuprinsul sesizării sale a evidențiat numai acele aspecte negative din comentariile publicului deși există și foarte multe păreri pozitive exprimate cu privire la reportaj.

21. Partea reclamată nu putea prevedea eventualele comentarii negative la adresa reportajului și a încercat, în limita posibilităților, să nu limiteze exercitarea dreptului la liberă exprimare stabilit de art.10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 30 din Constituția României.

Punctul de vedere al părții reclamate WEB EDITING DEVELOPMENT S.R.L. (editorul publicație online gandul.info) R1

22. Partea reclamată consideră că, din forma și conținutul petiției, numai instanțele de judecată ar fi competente să verifice întrunirea condițiilor de atragere a vreunei răspunderi, eventual civilă delictuală și să ia măsurile solicitate de către petentă, în ipoteza în care un astfel de litigiu ar conduce către o atare soluție.

23. Mai mult de atât, partea reclamată s-a disociat net de orice comentarii și/sau păreri ofensatoare sau cu potențial discriminatoriu și a avertizat cititorii că potrivit dispozițiilor art. 2 lit. c) și art. 3 lit. a) din Termenii și condițiile de utilizare ale site-ului Gandul.info, *„Este interzis să folosiți site-ul www. Gândul.info pentru a afișa sau transmite orice fel de material ce are caracter amenințător, fals, înșelător, abuziv, de hărțuire, licențios, calomniator, vulgar, obscen, scandalos, instigator, pornografic sau profanator, sau orice alt fel de material care poate constitui sau încuraja un comportament ce va putea da naștere unei infracțiuni, sau ar putea conduce la răspunderea civilă, sau ar încălca în alt mod legea ”.*

24. Totodată, au fost avertizați cititorii care vor să posteze că: *„Prin utilizarea site-ului www.gândul.info, dumneavoastră sunteți singurul responsabil atât față de terți, cât și față de GANDUL.INFO în legătură cu accesarea/utilizarea/exploatarea conținutului. SC Mediafax Group S.A - în reorganizare și societățile sale afiliate, funcționarii, directorii, agenții sau orice altă parte implicată în conceperea, producerea sau oferirea site-ului nu sunt răspunzătoare pentru daune directe sau indirecte, de orice natură, ce ar rezulta din sau în legătură cu utilizarea acestui site sau a conținutului său. ”.*

25. În ceea ce privește afirmația petentei potrivit căreia ar fi solicitat eliminarea comentariilor și postărilor incriminate anterior demarării prezentei proceduri, se menționează ca partea reclamată nu are cunoștință de așa ceva și că până în momentul de față nu a primit nicio astfel de cerere.

26. De altfel, petentul a și recunoscut cu ocazia dezbaterilor verbale din ședința din data de 03.03.2020 că nu a transmis niciodată o astfel de solicitare.

27. Nu în cele din urmă, reclamatul dorește să învedereze Consiliului că a înlăturat oricum deja toate comentariile incriminate de petentă, această atitudine urmând a fi considerată, potrivit regulilor generale aplicabile inclusiv în prezenta procedură, o circumstanță favorabilă părții reclamate.

MEDIAFAX S.A.

28. Partea reclamată nu a transmis un punct de vedere .

V. Motivele de fapt și de drept

29. În fapt, Colegiul Director este chemat să se pronunțe asupra unor comentarii cu un posibil caracter discriminatoriu postate de către utilizatorii paginilor de Facebook ale părților reclamate.

30. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepțiile invocate atât din oficiu cât și de părțile reclamate, excepții analizate de către Colegiul director în ședința de deliberări din data de 12.08.2020. În drept, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd *„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”* Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepțiilor invocate.

31. În ceea ce privește, excepția necompetenței materiale invocată de partea reclamată (R1), Colegiul Director constată că se poate pronunța pe afirmațiile existente pe o pagină de socializare, în consecință decide respingerea acestei excepții.

32. În ceea ce privește, excepția lipsei calității procesuale pasive a părții reclamate R1, Colegiul Director constată că toate comentariile au fost postate pe pagina de Facebook a

reclamatei, fiind principalul administrator al paginii, în consecință decide respingerea acestei excepții.

33. În drept, în soluționarea prezentei sesizări, apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

34. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile utilizatorilor care au postat comentarii la articolele publicate pe paginile de Facebook ale părților reclamate.

35. Comentariile analizate au fost postate pe paginile de Facebook ale părților reclamate în urma unui articol despre indicatoarele rutiere de la intrările din localitățile Lacul Roșu și Gheorghieni care au fost deteriorate, respectiv denumirile localităților în limba maghiară au fost acoperite cu vopsea, imagini ce se regăsesc la dosar.

36. Paginile de Facebook prezente în cauză sunt publice, vizionarea articolelor și a comentariilor postate fiind accesibilă oricui dorește, având astfel un caracter public.

37. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și pluraliste. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

38. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**” (CEDO, Lingens c. Austriei.).

39. Totodată, trebuie avut în vedere faptul că în prezenta speță nu sunt analizate articolele publicate de către părțile reclamate, ci comentariile postate de către utilizatori.

40. În acest sens, în cauza *Delfi as c. Estonia*, CEDO a respins cererea reclamantei, gestionară a unui portal (internet) de știri, prin care aceasta critica, din perspectiva articolului 10 din Convenție, sancțiunea care îi fusese aplicată potrivit dreptului intern, pentru responsabilitatea care i-a fost stabilită cu privire la mesajele anonime ale cititorilor site-ului pe care îl gestiona. În esență, raționamentul Curții a recunoscut existența unei ingerințe, pe care însă a considerat-o legală, justificată și proporțională, având în vedere

caracterul extrem de insultător al mesajelor analizate, postate pe site-ul de știri gestionat de reclamantă, având în vedere faptul că aceasta nu a împiedicat expunerea lor, ținând seama de profitul înregistrat de reclamantă de pe urma acestor mesaje, ținând seama de garanția anonimatului pe care reclamanta îl permitea autorilor mesajelor și, nu în ultimul rând, luând în considerare caracterul rezonabil al sancțiunii impuse de instanțele interne în sarcina reclamantei.

41. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori rolul esențial al acesteia într-o societate democratică, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

42. Deși majoritatea comentariilor prezintă relevanță în contextul dat, există și comentarii a căror utilitate în contextul dezbaterii unor subiecte de interes public nu prezintă relevanță. Există comentarii care nu numai că nu prezintă utilitate ci conduc la generalizări, la jigniri, precum și la crearea unui cadru intimidant, ostil și degradant pe criteriul etniei.

43. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

44. Cu privire la conținutul mesajelor analizate, acestea au un caracter discriminatoriu ostil și degradant. Având în vedere particularitățile prezentate chiar de către părțile reclamate ar fi fost necesar ca acestea, să dea dovadă de o vigilență sporită.

45. Colegiul reține faptul că părțile reclamate au luat unele măsuri (disclaimer) privind asigurarea unui mediu din care să fie eliminate mesajele cu caracter discriminatoriu, injurios ori defăimător.

46. Colegiul director a reținut faptul că respectivele comentarii, nu se mai regăsesc pe paginile de Facebook ale părților reclamate.

47. Trebuie, de asemenea, avut în vedere faptul că folosirea internetului nu **mai** reprezintă un mijloc de informare rar, ci dimpotrivă, unul răspândit, **cu efecte imediate și** puternice într-o măsură mai mare decât presa scrisă.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Respingerea excepției necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, invocată de R1;
2. Respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive a părții reclamate R1 ;
3. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul etniei, potrivit art. 2 alin(1) precum și al art. 15 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
4. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 05.08.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, GRAMA HORIA-Membru, JURA CRISTIAN-Membru, MOȚA MARIA-Membru, OLTEANU CĂTĂLINA-Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 20.08.2020

Redactată și motivată: ACF/AA/V.G.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ,

constituie de drept titlu executoriu.